

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 47/23

Luxemburg, 16 maart 2023

Arrest van het Hof in zaak C-174/21 | Commissie / Bulgarije (Dubbele niet-nakoming – PM₁₀-vervuiling)

Het eerste door de Commissie ingestelde beroep wegens dubbele niet-nakoming op het gebied van luchtverontreiniging is niet-ontvankelijk

In de aanmaningsbrief die de Commissie eind 2018 aan Bulgarije heeft gestuurd, heeft zij niet voldoende duidelijk gesteld en aannemelijk gemaakt dat er inmiddels nog steeds geen gevolg was gegeven aan het arrest van het Hof van 2017 waarin de eerste niet-nakoming was vastgesteld

De richtlijn luchtkwaliteit¹ verplicht de lidstaten om grenswaarden voor bepaalde luchtverontreinigende stoffen in de buitenlucht na te leven en om in geval van overschrijding luchtkwaliteitsplannen vast te stellen om de periode van overschrijding zo kort mogelijk te houden.

In het arrest Commissie/Bulgarije² van 5 april 2017 heeft het Hof geoordeeld dat Bulgarije de genoemde verplichtingen³ niet was nagekomen.

Nadat het arrest Commissie/Bulgarije was gewezen, heeft de Commissie op 9 november 2018 volgens de procedure van artikel 260, leden 1 en 2, VWEU⁴ Bulgarije een aanmaningsbrief gestuurd. In die brief wees de Commissie erop dat Bulgarije nog steeds niet de nodige maatregelen had genomen om een einde te maken aan de tekortkomingen die het Hof had vastgesteld in zijn arrest van 2017. Daarop nodigde zij deze lidstaat uit om binnen de in de brief aangegeven termijn (de zogenoemde referentiedatum), namelijk uiterlijk op 9 februari 2019, zijn opmerkingen in te dienen en haar in kennis te stellen van de vooruitgang die intussen eventueel was geboekt.

De Commissie was niet tevreden met de antwoorden van Bulgarije en is bij het Hof op grond van artikel 260, lid 2, VWEU een beroep wegens niet-nakoming gestart (het zogenoemde beroep wegens dubbele niet-nakoming), zodat kan worden vastgesteld dat die lidstaat geen gevolg heeft gegeven aan dat arrest en er een forfaitaire som en een dwangsom kan worden opgelegd totdat het arrest van het Hof volledig is uitgevoerd.

Beoordeling door het Hof

In zijn arrest van vandaag oordeelt het Hof dat de niet-nakoming van de verplichting om de maatregelen te nemen die nodig zijn ter uitvoering van het arrest van het Hof rechtsgeldig moet kunnen worden aangevoerd door de Commissie voordat er in de precontentieuze procedure van artikel 260, lid 2, VWEU een aanmaningsbrief kan

¹ Richtlijn 2008/50/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2008 betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa (PB 2008, L 152, blz. 1).

² Arrest van 5 april 2017, Commissie/Bulgarije, [C-488/15](#).

³ Meer specifiek ging het om de verplichtingen die voortvloeien uit artikel 13, lid 1, en artikel 23, lid 1, tweede alinea, van richtlijn 2008/50 en uit bijlage XI bij die richtlijn.

⁴ Op grond van artikel 260, leden 1 en 2, VWEU moet een lidstaat ten aanzien waarvan het Hof heeft vastgesteld dat hij een volgens de Verdragen op hem rustende verplichting niet is nagekomen, de maatregelen nemen die nodig zijn ter uitvoering van het arrest van het Hof en kan de Commissie indien zij van oordeel is dat de betrokken lidstaat niet het nodige heeft gedaan om gevolg te geven aan dat arrest, nadat zij deze staat de mogelijkheid heeft geboden om zijn opmerkingen in te dienen, de zaak voor het Hof brengen.

worden verzonden. Zo niet, dan zou er in strijd worden gehandeld met de eisen van rechtszekerheid. Aangezien het beroep wegens dubbele niet-nakoming tot doel heeft om een in gebreke gebleven lidstaat ertoe te brengen een niet-nakomingsarrest uit te voeren, **wijst het Hof erop dat de Commissie niet alleen gedurende de gehele precontentieuze procedure en vóór het verzenden van de aanmaningsbrief moet nagaan of het betrokken arrest inmiddels is uitgevoerd, maar in die aanmaningsbrief ook duidelijk moet stellen en aannemelijk moet maken dat het arrest nog steeds niet uitgevoerd zal zijn op de referentiedatum.** Een lidstaat kan namelijk niet op goede gronden worden verweten dat hij zijn verplichting tot het nemen van de maatregelen die nodig zijn ter uitvoering van een arrest van het Hof niet is nagekomen, indien uit de aanmaningsbrief niet duidelijk blijkt dat op de referentiedatum de verplichting om dat arrest uit te voeren voortduurt sinds het is geweest.

Het Hof merkt op dat in deze zaak **de Commissie** in de aanmaningsbrief van 9 november 2018 **niet met de vereiste duidelijkheid heeft gesteld of aannemelijk heeft gemaakt dat het arrest Commissie/Bulgarije van 5 april 2017 op de referentiedatum, te weten 9 februari 2019, nog steeds moest worden uitgevoerd.**

In die brief geeft de Commissie namelijk aan dat de in dat arrest tot 2014 vastgestelde inbreuken in 2015 en 2016 voortduurden wat de in die brief genoemde zones en agglomeraties betreft, maar verstrekt zij geen nadere uitleg of een feitelijke analyse waaruit blijkt dat de situatie van 2015 en 2016 zonder noemenswaardige verbetering is blijven bestaan in de periode tussen de uitspraak van het arrest van 5 april 2017 en de referentiedatum van 9 februari 2019 en dat het om die reden nodig was om maatregelen ter uitvoering van dat arrest te nemen.

Volgens het Hof heeft noch het feit dat die inbreuken voortduurden tussen het einde van de periode waarop het arrest van het Hof betrekking heeft, te weten 2014, en een daaropvolgende, maar aan de datum van de uitspraak van het arrest voorafgaande periode, te weten 2015 en 2016, noch de door het Hof in dat arrest vastgestelde algemene en voortdurende aard van de inbreuken automatisch tot gevolg dat het arrest op de datum van de uitspraak ervan én op de referentiedatum nog steeds moest worden uitgevoerd en dat Bulgarije dus kon worden verweten dat het niet al het nodige heeft gedaan om gevolg te geven aan dat arrest.

De Commissie heeft dus, door in de aanmaningsbrief niet met de vereiste duidelijkheid te stellen en aannemelijk te maken – hoewel dit noodzakelijk was – dat het arrest Commissie/Bulgarije van 5 april 2017 op de referentiedatum nog moest worden uitgevoerd voor de in die brief genoemde zones en agglomeraties, niet op goede gronden gesteld dat Bulgarije niet heeft voldaan aan de verplichting om het nodige te doen om gevolg te geven aan dat arrest. **Het Hof verklaart het door de Commissie ingestelde beroep wegens dubbele niet-nakoming dan ook niet-ontvankelijk.**

NOTA BENE: Een beroep wegens niet-nakoming gericht tegen een lidstaat die zijn uit het recht van de Unie voortvloeiende verplichtingen niet is nagekomen, kan worden ingesteld door de Commissie of door een andere lidstaat. Indien het Hof van Justitie de niet-nakoming vaststelt, dient de betrokken lidstaat zo snel mogelijk aan dit arrest te voldoen. Wanneer de Commissie van oordeel is dat de lidstaat niet aan het arrest heeft voldaan, kan zij een nieuw beroep instellen en daarin financiële sancties vorderen. Worden de Commissie echter geen maatregelen tot omzetting van een richtlijn meegedeeld, dan kan het Hof van Justitie, op voorstel van de Commissie, bij het eerste arrest sancties opleggen.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

Volg ons!

